

Zanieczyszczenia powierzchni ziemi w ujęciu formalno-prawnym

Magdalena Wajchert
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy

REMEDIACJA TERENÓW ZANIECZYSZCZONYCH W REJONIE DAWNYCH Z.CH. „ZACHEM” W BYDGOSZCZY W CELU LIKWIDACJI ZAGROŻEŃ ZDROWOTNYCH I ŚRODOWISKOWYCH,
W TYM DLA OBSZARU NATURA 2000 DOLINA DOLNEJ WISŁY ORAZ MORZA BAŁTYCKIEGO.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 Oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego.

Regulacje prawne

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187 tj.)

Ustawa z dnia 21 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219)

Rozporządzenie MŚ z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu przeprowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1395)

Rozporządzenie MŚ z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 1383)

Podział zanieczyszczeń powierzchni ziemi

Szkoda w środowisku w powierzchni ziemi

Historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Szkoda w środowisku w powierzchni ziemi

ustawa z dnia 13.04.2007r.
o zapobieganiu szkodom w
środowisku i ich naprawie

Zanieczyszczenia
powierzchni ziemi
zaistniałe **po 30
kwietnia 2007r.**

Historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi

ustawa z dnia 27 kwietnia 2001
r. Prawo ochrony środowiska

zanieczyszczenie zaistniałe
przed 30 kwietnia 2007r. lub
wynikające z działalności, która
została zakończona przed dniem
30 kwietnia 2007r.

szkody w środowisku w powierzchni ziemi
która została spowodowana przez emisję
lub zdarzenie od których upłynęło więcej
niż 30 lat

Kluczowe jest ustalenie czasu, w jakim doszło do zanieczyszczenia,

Ma to decydujące znaczenie dla kwestii odpowiedzialności z tytułu występujących zanieczyszczeń

Szkoda w środowisku

To negatywna, mierzalna zmiana stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, oceniona w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio **przez działalność prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska prowadzący działalność stwarzającą ryzyko szkody w środowisku (art. 6 pkt 11 ustawy szkodowej)**

Szkoda w środowisku w powierzchni ziemi to zanieczyszczenie gleby lub ziemi co najmniej jedną substancją powodującą ryzyko, w tym w szczególności zanieczyszczenie mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi

Substancje te określa rozporządzenie MŚ z dnia 1.09.2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1395)

Katalog działalności stwarzającej ryzyko (art. 3) – lista przykładowa

zbieranie lub przetwarzanie odpadów, odbieranie odpadów komunalnych od mieszkańców, wprowadzanie ścieków lub wód do ziemi

eksploatacja instalacji wymagająca uzyskania pozwolenia zintegrowanego, pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów,

transport towarów niebezpiecznych oraz materiałów niebezpiecznych, produktów biobójczych środków ochrony roślin itp.

Zanieczyszczenia powierzchni ziemi – winny a zobowiązany

W przypadku zanieczyszczeń historycznych odpowiedzialnym za podjęcie działań zmierzających do remediacji terenu będzie władający powierzchnią ziemi, a więc z reguły właściciel nieruchomości.

Zanieczyszczenia powierzchni ziemi – winny a zobowiązany

W przypadku szkody w środowisku – to wyłącznie sprawca zanieczyszczenia zobowiązany będzie do podjęcia odpowiednich działań naprawczych. Nie wyklucza to odpowiedzialności właściciela nieruchomości, który jest jednocześnie sprawcą szkody

Podział kompetencji organów ochrony środowiska – zanieczyszczenia pow. ziemi

Wójt, Burmistrz, Prezydent

- mogą uczestniczyć w procesie identyfikacji na rzecz starostów **potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi**

Starosta (Prezydent Miasta na prawach powiatu)

- dokonują identyfikacji potencjalnych hzpz i sporządzają wykazu potencjalnych hzpz wraz z jego aktualizacją (co 2 lata),
- art. 101d poś

Rdoś

- Historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi
- Szkody w środowisku
- ustawa poś i ustawa szkodowa przypisuje w ww. zakresie wyłączne kompetencje RDOŚ

Rola starostów w identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi (art. 101d ust. 1 poś)

ustalenie działalności mogącej z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, która była prowadzona na danym terenie przed dniem 30 kwietnia 2007 r.

ustalenie listy substancji powodujących ryzyko, których wystąpienie w glebie lub ziemi jest spodziewane ze względu na działalność o której mowa w pkt 1

analizę dostępnych informacji na temat zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi

wykonanie pierwszego etapu badań zanieczyszczenia gleby i ziemi przez akredytowane laboratorium

Rejestry terenów zanieczyszczonych

5 września 2016 r. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska uruchomił system teleinformatyczny do prowadzenia rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku oraz rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Jest on dostępny pod adresem **rejestry.gdos.gov.pl**.

W woj. kuj.-pom. do rejestru historycznych zanieczyszczeń zostało dotąd wpisanych **27 obszarów, o łącznej powierzchni ok. 41 ha, z czego 35 ha** to zanieczyszczenia potwierdzone wynikami badań.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Znaczenie identyfikacji historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi

Niewłaściwa lub niepełna identyfikacja historycznych zanieczyszczeń powierzchni, w tym również potencjalnych, w znacznym stopniu może ograniczać możliwość zdefiniowania skali zagrożenia oraz zapewnienia niezbędnych środków finansowych na ich eliminację (w tym na badania)

Tryb podejmowania działań przez RDOŚ w ramach projektu remediacyjnego

Art. 16 ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, który stanowi, że organ ochrony środowiska (RDOŚ) podejmuje działania zapobiegawcze lub naprawcze, jeżeli:

- 1) podmiot korzystający ze środowiska nie może zostać zidentyfikowany lub nie można wszcząć wobec niego postępowania egzekucyjnego, lub egzekucja okazała się bezskuteczna;
- 2) z uwagi na zagrożenie dla zdrowia ludzi lub możliwość zaistnienia nieodwracalnych szkód w środowisku, konieczne jest niezwłoczne podjęcie tych działań.

Dziękuję za uwagę 😊

**REMEDIACJA TERENÓW ZANIECZYSZCZONYCH W REJONIE DAWNYCH Z.CH. „ZACHEM” W BYDGOSZCZY W CELU LIKWIDACJI ZAGROŻEŃ ZDROWOTNYCH I ŚRODOWISKOWYCH,
W TYM DLA OBSZARU NATURA 2000 DOLINA DOLNEJ WISŁY ORAZ MORZA BAŁTYCKIEGO.**

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 Oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego.